

KVINNER, FRED OCH SÄKERHET I LIBYEN

- HUR KAN SVERIGE GÖRA SKILLNAD?

Följande rekommendationer har tagits fram av Operation 1325 tillsammans med den libyska civilsamhällsorganisationen Elidia.

LÄGESANALYS

- Sedan väpnad konflikt bröt ut i Libyen 2011, har kvinnor uteslutits från såväl formella som informella fredsförhandlingar.
- Kriget har även lett till att kvinnor i högre grad utsätts för våld och trakasserier, både online och off-line, och flera framstående kvinnorrättsaktivister har dödats.
- Kvinnliga migranter och flyktingar hålls inlåsta i interneringsläger där de riskerar att utsättas för sexuella övergrepp.

REKOMMENDATIONER

- Stå upp för kvinnors deltagande i samtliga fredsförhandlingar.
- Skydda kvinnor mot könsbaserat våld – online och off-line.
- Säkerställ att kvinnor på flykt i Libyen får tillgång till skydd.

STÅ UPP FÖR KVINNORS DELTAGANDE I SAMTLIGA FREDSFÖRHANDLINGAR

Flera fredsförhandlingar har genomförts mellan parterna inblandade i den väpnade konflikt som pågått sedan år 2011. Från de här förhandlingarna har kvinnor systematiskt uteslutits, även de som letts av FN. Det internationella samfundet har givit stöd till kvinnorrättsaktivister för att kunna verka för fred men dessa resurser kommer därmed inte till användning. Kvinnor hindras även från att delta i fredsförhandlingar på grund av reserestriktioner.

REKOMMENDATIONER

- Sverige bör förespråka att FN:s säkerhetsråd aktivt arbetar för att säkerställa kvinnors fulla, effektiva och meningsfulla deltagande. Kvinnor, fred och säkerhet bör vara en återkommande agendapunkt i all interaktion med libyska representanter.
- Sverige bör ge stöd till kvinnliga aktivister att delta i formella och informella fredsförhandlingar genom att vara behjälplig gällande resor och visaprocesser.
- Sverige bör säkerställa att det humanitära biståndet planeras i samarbete med lokala kvinnliga civilsamhällsorganisationer och förespråka att andra större givare så som FN-organ och EU agerar på samma sätt.

Operation 1325 är en svensk civilsamhälls organisation som arbetar för implementeringen av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325. Organisationen grundades av ett flertal kvinnor- och fredsorganisationer 2003 och har som mål att öka kvinnors inflytande i fredsprocesser och konfliktlösning.

Elidia är en ideell organisation som arbetar för kvinnor och ungdomars ökade egenmakt, genom att tillhandahålla säkra mötesplatser och erbjuda kapacitetsutveckling för ökat politiskt deltagande och hållbar utveckling.

SKYDDA KVINNOR MOT MILITÄRT OCH KÖNSBASERAT VÅLD – ONLINE OCH OFF-LINE

I och med kriget har systematiska våldtäkter begåtts. Dessa har dock inte utretts. Dessutom har kvinnors legala rättigheter kraftigt försämrats i samband med spridningen av islamistiska organisationer som aktivt arbetar för att underminera dessa rättigheter. Ytterligare är våld mot kvinnor mycket utbrett men bristen på rapportering av fall leder till stora mörkertal. Bristen på köns-uppdelad data för dödsfall relaterade till de pågående striderna samt sexuellt och könsbaserat våld, resulterar i ett osynliggörande av sättet kvinnor utsätts på och att deras utsatthet suddas ut. Kvinnors deltagande i civilsamhälle och politik förhindras av trakasserier och dödshot. Mord på framstående kvinnor som försvarar mänskliga rättigheter och utbredda trakasserier av kvinnor online och off-line hindrar kvinnor från att göra sina röster hörda och ta en aktiv roll i politik och fredsprocesser.

REKOMMENDATIONER

- Sverige bör arbeta för att säkerställa skydd och stöd till kvinnor i Libyen så att de aktivt kan delta i offentliga sammanhang utan att bli utsatta för våld eller övergrepp.
- Sverige bör förespråka att FN-organ som är ansvariga för datainsamling tillhandahåller köns-uppdelad data om dödsfall relaterade till konflikten samt förekomsten av sexuellt och könsbaserat våld.
- Sverige bör förespråka att kvinnors säkerhet och skydd en blir en central prioritering i EU:s relationer med Libyen.

SÄKERSTÄLL ATT KVINNOR PÅ FLYKT I LIBYEN FÅR TILLGÅNG TILL SKYDD

Kriget i Libyen har lett till att nästan 200 000 kvinnor och flickor tvingats lämna sina hem. Då Libyen är ett viktigt transit-land för migranter på väg till Europa befinner sig även 18 000 kvinnliga migranter och flyktingar i landet. Interneringsläger saknar kvinnliga vakter vilket gör att kvinnliga migranter och flyktingar riskerar att utsättas för sexuella övergrepp och exploatering. EU:s integrerade mission för gränshantering i Libyen och FN:s stödmission i Libyen (UNSMIL), har båda gjort försök att integrera jämställdhet i sin verksamhet, men har inte gjort tillräckligt för att adressera kvinnors sårbarhet under rådande omständigheter.

REKOMMENDATIONER

- Sverige bör förespråka att FN:s säkerhetsråd utvidgar stödmissionens mandat till att inkludera rapportering om interneringsläger där kvinnliga migranter och flyktingar är tillfångatagna, för att kunna motverka det sexuella och könsbaserade våldet.
- Sverige bör förespråka att EU säkerställer att kvinnliga migranter och flyktingar i Libyen får humant omhändertagande och tillgång till skydd samt hälso- och sjukvård, i linje med Genèvekonventionen.
- Sverige bör förespråka att EU:s mission i Libyen kompletteras med jämställdhetsrådgivare och aktivt arbetar för att säkerställa att kvinnliga migranter och flyktingar är skyddade mot sexuelltövergrepp och exploatering

Operation 1325 är en svensk civilsamhälles organisation som arbetar för implementeringen av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325. Organisationen grundades av ett flertal kvinnor- och fredsorganisationer 2003 och har som mål att öka kvinnors inflytande i fredsprocesser och konfliktlösning.

Elidia är en ideell organisation som arbetar för kvinnor och ungdomars ökade egenmakt, genom att tillhandahålla säkra mötesplatser och erbjuda kapacitetsutveckling för ökat politiskt deltagande och hållbar utveckling.